
"Wielka Emigracja. Polskie wychodźstwo polityczne w latach 1831-1862", Sławomir Kalembka, Warszawa 1971 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 15/44, 135

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ KALEMBKA Sławomir: Wielka Emigracja. Polskie wychodźstwo polityczne w latach 1831-1862. W.Powsz. Warszawa 1971 s. 475, nlb. 1, tabl. 16, ilustr., portr., bibliogr., zł 30,-

Zwięzły zarys dziejów wychodźstwa polistopadowego we Francji, Belgii, Szwajcarii, Niemczech oraz w Ameryce i Afryce ukazuje liczebność, rozmieszczenie, migracje, sytuację ekonomiczną i prawną, przemiany stosunku do Polaków obcych rządów i ludności. Omawia także działalność polityczną Polaków na obczyźnie: ideologię, rozwój, zasięg i znaczenie stronnictw, udział emigrantów w wojnach i ruchach wyzwoleniczych Europy zachodniej i za oceanem /Kanada/ oraz życie umysłowe i religijne: emigracyjną literaturę, prasę, naukę, oświatę, formy życia religijnego /towianizm/.

Bibliografia. Kalendarz ważniejszych wydarzeń.

BP/44/47

K.K.

/II/ KIJOWSKI Andrzej: Listopadowy wieczór. PIW. Warszawa 1972 s. 128, nlb. 4, zł 14,-

Książka, poświęcona młodzieżowym i literackim bohaterom powstania listopadowego, jest próbą nowego spojrzenia na związki literatury i historii w tym okresie. W cyklu powiązanych ze sobą tematycznie esejów autor - szukający punktu zbieżnego między literaturą i ideologią z jednej, a historią, anegdotą, szczególnie pamiętnikarskim z drugiej strony - opisuje wyjątkowo ważne wypadki historyczne tamtego czasu i kreśli na ich tle sylwetki wybranych postaci, np. Lelewela, Mochnackiego. Krocząc drogą odległą tak od historycznoliterackich ogólników, jak teoretycznych, historycznosocjologicznych, uogólnień, wypowiada jednak sądy o walorze niewątpliwie naukowym. Jednym z takich podstawowych sądów jest podkreślenie zasadniczej, według niego, roli, jaką odegrały ruchy spiskowe i rewolucyjne młodzieży w kształtowaniu się nowego oblicza Europy i polskiej świadomości dziewiętnastowiecznej.

BP/44/48

J.T.